

Riktlinjer för parkeringstillstånd för rörelsehindrade

DNR 2026/50

Beslutat av: Kommunstyrelsen

Datum: 2026-05-27

**Dokumentet gäller för: Parkeringstillstånd
för rörelsehindrade**

Dokumentansvarig: Kundtjänst

Giltig till: Tillsvidare

1 Inledning

Dessa riktlinjer reglerar myndighetsutövning för parkeringstillstånd för rörelsehindrade enligt trafikförordningen 13 kap. (1998:1276) samt Transportstyrelsens författningssamling (TSFS 2009:73).

Parkeringstillstånd för rörelsehindrad utgör ett undantag från lokala trafikföreskrifter om parkering på allmän plats i hela Sverige. Tillståndet syftar till att göra samhället tillgängligt för alla och gäller även i de flesta länder i Europa. Parkering med parkeringstillståndet regleras i 13 kap 8 § trafikförordningen.

2 Parkeringstillstånd för rörelsehindrade

2.1 Vem har rätt till parkeringstillstånd?

För att beviljas parkeringstillstånd krävs att den sökande är folkbokförd i Åstorps kommun. Även den som inte är folkbokförd i Sverige kan ansöka om parkeringstillstånd i den kommun där personen vistas.

Enligt trafikförordningen 13 kap 8 § krävs att den sökande har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand. Avgörande för att parkeringstillstånd ska beviljas är att rörelsehindret medför att den sökande har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand till eller från fordonet på plan mark och med bästa normala gånghjälpmedel t.ex rullstol, rollator, kryckor eller käpp. Tillståndet kan utfärdas både till rörelsehindrade som själva kör motordrivna fordon och till rörelsehindrade som medföljer som passagerare och som stadigvarande har ett omfattande tillsynsbehov utanför fordonet. Rörelsehindret ska, efter individuell prövning, ha en beräknad varaktighet om minst sex månader.

Den enskilde kan inte samtidigt beviljas parkeringstillstånd både som förare och som passagerare.

2.1.1 Behovsgrupper

Förare

De bakomliggande orsakerna till rörelsehindret kan vara av olika slag. Avgörande för att parkeringstillstånd ska beviljas är att rörelsehindret medför att den sökande har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand till eller från fordonet på plan mark och med bästa normala gånghjälpmedel. Enligt trafikförordningen (13 kap. 8 §) krävs att den sökande har sådana väsentliga svårigheter.

Enligt rättspraxis har personer med en gångförmåga som överstiger något hundratal meter inte ansetts ha sådana svårigheter, om det inte funnits andra omständigheter som påverkar förflyttningsförmågan (jfr Kammarrätten i Sundsvalls dom den 9 maj 2017 i mål nr 3141–16, Kammarrätten i Jönköpings dom i mål nr 2719–19 samt RÅ 1996 ref. 46 och RÅ 2008 ref. 88).

Bedömning av gångsträckan bör utgå från hur långt personen kan gå med bästa normala gånghjälpmedel och ett antal kortare pauser på plan mark. Om gånghjälpmedel inte används ska det framgå varför den sökande är förhindrad att använda dessa. Ansökan om parkeringstillstånd för rörelsehindrade ska alltid prövas individuellt utifrån en samlad bedömning av inlämnat underlag.

Exempel på rörelsehinder som kan ge rätt till parkeringstillstånd för person som själv kör fordonet:

- Nedsatt gång- och rörelseförmåga som är stadigvarande och medför att sökande, trots gånghjälpmedel, har begränsade möjligheter att förflytta sig på egen hand. Mycket långsam förflyttning eller förflyttning förenad med svår smärta är exempel på omständigheter som kan vägas in i bedömningen.
- Om den sökande är helt rullstolsburen innebär det att ansökan normalt beviljas.
- Psykisk funktionsnedsättning som medför att den sökande inte kan gå över öppna ytor eller inte kan avlägsna sig längre från en känd omgivning som t ex bilen. En sådan nedsättning ska vara väl styrkt av specialistläkare.

Passagerare

Utgångspunkten är att den sökande har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand. Därutöver krävs att det föreligger särskilda skäl, vilka alltid ska styrkas av läkare. Särskilda skäl kan vara att den rörelsehindrade inte klarar att bli avsläppt vid fordonet eller vid besöksadressen och därefter vänta ensam medan föraren parkerar fordonet.

Enligt Transportstyrelsen ska den sökande ha ett så betydande tillsynsbehov att han eller hon inte kan lämnas ensam ens för en kortare stund.

Exempel på särskilda skäl som kan ge rätt till parkeringstillstånd för rörelsehindrad person som är passagerare:

- Rörelsehinder som medför att den sökande inte klarar sig på egen hand ens under kortare stunder utan kontinuerligt stöd eller tillsyn av föraren. Exempel kan vara svår balansrubning, svår yrsel, förvirringstillstånd eller stark psykisk oro, styrkt av

specialistläkare inom psykiatri.

- Rörelsehindrad person som saknar förmåga att påkalla hjälp.
- Små barn som är i behov av omfattande utrustning, som är svår att förflytta längre sträckor utanför fordonet. Rörelsehindrade barn som är så små att även friska barn i samma ålder åker i vagn beviljas vanligen inte tillstånd, om det inte finns särskilda omständigheter. Exempel på detta är funktionshinder som medför behov av speciella gånghjälpmedel vid förflyttning, andningssvårigheter eller liknande.

Om omständigheterna kräver det får fordon stannas eller parkeras även om förbud meddelats genom lokal trafikföreskrift, när det används vid transport av sjuka eller rörelsehindrade. Detta gäller endast om omständigheterna kräver det och särskild försiktighet iakttas, i enlighet med trafikförordningen (11 kap. 9 § 7).

2.2 När kan parkeringstillstånd inte beviljas?

Parkeringstillstånd kan inte beviljas:

- För tillfälliga rörelsehinder eller sjukdomar, innan behandling eller rehabilitering har visat att rörelsehindret är bestående eller har en varaktighet på minst sex månader efter individuell prövning.
- Vid rörelsehinder som endast medför väsentliga svårigheter att förflytta sig under korta perioder beviljas i regel inte parkeringstillstånd.
- Magproblem eller tarminfektion som medför akut behov av toalett utgör inte grund för parkeringstillstånd.
- Svårighet att bära utgör inte grund för ett parkeringstillstånd. Bedömningen utgår alltid från gångförmågan på plan mark när personen inte bär på något.
- Svårighet att ta sig i och ur bilen utgör inte grund för parkeringstillstånd.
- Passagerare som enbart behöver stort parkeringsutrymme för att kunna förflytta sig till rullstol, eftersom förflyttningen kan ske innan föraren parkerar bilen.
- Synskadade personer utan rörelsehinder.
- Små barn, som normalt har ett behov av en vuxen för att kunna förflytta sig, beviljas som regel inte parkeringstillstånd.

2.3 Var gäller parkeringstillstånd för rörelsehindrade?

Parkeringstillståndet gäller i hela landet samt i alla EU-länder. I 13 kap 8 § trafikförordningen finns bestämmelser om var tillståndet ger rätt att parkera. Tillståndet gäller endast vid parkering på allmän plats, det vill säga gator och parkeringsplatser som regleras genom lokala trafikföreskrifter.

Enligt Transportstyrelsen är parkering på parkeringsplatser avsedda för personer med parkeringstillstånd för rörelsehindrade inte alltid avgiftsfri. Det är kommunfullmäktige som beslutar om parkeringsavgifter.

I Åstorps kommun gäller avgiftsbefrielse på allmänna parkeringsplatser (se lokala trafikföreskrifter).

Avgiftsbefrielse

Innehavare av giltigt parkeringstillstånd för rörelsehindrade medges i många kommuner avgiftsbefrielse vid parkering på kommunala avgiftsbelagda parkeringsplatser. Tillståndet ska vara placerat väl synligt i fordonet.

Undantag

Bestämmelserna kan variera mellan kommuner, eftersom de regleras genom lokala trafikföreskrifter.

Avgiftsbefrielse medges inte:

- På privata parkeringsanläggningar (t.ex. vid köpcentrum eller i vissa parkeringshus)
- Där särskilda villkor anges genom vägmärken eller tilläggstavlor.

Vilka rättigheter som följer med ett parkeringstillstånd följer av trafikförordningen (13 kap 8 §).

- Där parkering är förbjuden eller tillåten under en kortare tid än 3 timmar, får den med parkeringstillstånd parkera i högst 3 timmar.
- Där parkering är tillåten i minst 3 timmar men mindre än 24 timmar får den med parkeringstillstånd parkera i högst 24 timmar.
- Parkeringstillstånd ger även rätt att parkera i högst 3 timmar på gågata.

3 Ansökan och beslut

3.1 Ansökan om parkeringstillstånd

3.1.1 Sekretess

All hantering av ansökningar om parkeringstillstånd omfattas av sekretess, inklusive beslut om avslag. Detta innebär att uppgifter i handlingarna ska hanteras på ett sådant sätt att den sökandes identitet eller andra identifierande uppgifter inte röjs vid utlämnande. Bestämmelser om sekretess finns i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), 26 kap. 1 §. Sekretessskyddet innebär att rätten för andra att ta del av uppgifterna är starkt begränsad.

Samtliga personer som hanterar ansökningar och/eller tillstånd omfattas av tystnadsplikt. Det är därför viktigt att den beslutande nämnden har tydliga riktlinjer för hanteringen av parkeringstillstånd, och att dessa delges samtliga berörda. Delegationsbeslut ska vara oidentifierade när de redovisas för nämnden. Begäran om att ta del av handlingar inom detta område ska sekretessprövas i varje enskilt fall.

3.1.2 Utredning

Vid varje ny ansökan ska den sökande bifoga ett läkarintyg. Intyget får inte vara äldre än tre månader. Vid särskilda omständigheter kan handläggaren besluta att frånga kravet på nytt läkarintyg. Detta gäller endast om rörelsehindret tidigare har bedömts som bestående och styrkts genom ett läkarintyg som lämnats vid ett tidigare ansökningstillfälle.

Den sökande kan inte samtidigt beviljas parkeringstillstånd både som förare och som passagerare. Om ansökan görs i egenskap av förare prövas ärendet utifrån detta, oavsett hur ofta den sökande kör fordonet.

Om den sökande inte själv kan underteckna ansökan ska en vårdnadshavare eller en av överförmyndaren utsedd person styrka sin behörighet att underteckna i den sökandes namn.

För att få ta del av uppgifter i ansökan och läkarintyg krävs att personen:

- är den sökande
- har fullmakt från den sökande
- genom uppgifter i ansökningshandlingarna har getts behörighet av den sökande genom en undertecknad ansökan.

Varje ansökan utgör ett nytt ärende som ska prövas individuellt. Tidigare beslut eller tillstånd saknar därför betydelse för den aktuella bedömningen.

Vid ofullständiga handlingar skickar handläggaren en begäran om komplettering, där det framgår vilka uppgifter som saknas. Den sökande har därefter en månad på sig att inkomma med kompletteringar. Om komplettering inte inkommer fattas beslut utifrån befintligt underlag. Om tiden för komplettering behöver förlängas, exempelvis på grund av väntetider inom vården, ska den sökande kontakta handläggaren.

Vid behov av ytterligare utredning av den sökandes gångförmåga kan handläggaren begära att ett gångtest genomförs. Testet ska utföras av legitimerad fysioterapeut eller sjukgymnast och genomföras med bästa normala gånghjälpmedel.

Om den sökande har hemsjukvård kan denne vända sig till sin fysioterapeut eller sjukgymnast. I annat fall sker kontakt via hälso- och sjukvården. Gångtest kan även begäras i

andra situationer där handläggaren bedömer att det är nödvändigt, till exempel:

- Om det finns uppgifter om att ett parkeringstillstånd har missbrukats, eller
- Om ett tidigare tillstånd har återkallats på grund av missbruk.

Om ärendet kräver ytterligare underlag utöver vad som anges i dessa riktlinjer får handläggaren begära in sådana uppgifter.

3.1.3 Beslut

Beslut om parkeringstillstånd ska meddelas skriftligen och innehålla information om eventuella villkor som är förenade med beslutet. Ett ärende får inte avgöras utan att den sökande har underrättats om uppgifter som tillförts ärendet av någon annan än den sökande själv.

4 Giltighetstid och överklagande

4.1 Tillståndets giltighet

Åstorps kommun utfärdar i normalfallet parkeringstillstånd för rörelsehindrade med en giltighetstid om tre år. Ett parkeringstillstånd för rörelsehindrade kan utfärdas för maximalt fem år.

Kortare giltighetstid än tre år kan beslutas om läkarintyg och handläggarens bedömning, vid behov efter konsultation med läkare, visar att rörelsehindrets varaktighet är begränsad.

Ett tillstånd som har upphört att gälla, förnyas inte automatiskt. En ny ansökan måste göras och bör lämnas in i god tid innan tillståndet löper ut. Prövningen sker utifrån de förhållanden som föreligger vid varje ansökningstillfälle.

Om den sökande tidigare har fått sitt parkeringstillstånd återkallat till följd av missbruk, beviljas ett nytt tillstånd i regel för sex månader i taget, under förutsättning att övriga kriterier är uppfyllda.

I oktober 2024 beslutade EU att införa ett gemensamt parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning. Det nya parkeringstillståndet kommer att ha hög säkerhet, bland annat med en QR-kod, och vara giltigt i samtliga EU-länder.

Enligt direktivet får parkeringstillstånd utfärdade enligt nuvarande regler användas längst till och med den 5 december 2029. Därefter är endast det nya tillståndet giltigt.

4.2 Avslag och överklagande

Vid avslag på en ansökan ska beslutet innehålla information om hur beslutet kan överklagas. Kommunens beslut om parkeringstillstånd kan överklagas. Om den sökande begär det är

handläggaren skyldig att lämna vägledning i hur ett överklagande går till.

Ett överklagande ska ha inkommit till kommunen inom tre veckor från den dag då den sökande fick del av beslutet. Kommunen prövar om överklagandet har inkommit i rätt tid och om det ska vidarebefordras till Länsstyrelsen. Om beslutet är uppenbart felaktigt kan kommunen ompröva och ändra beslutet.

Om beslutet inte ändras ska överklagandet, tillsammans med relevanta handlingar i ärendet, skyndsamt överlämnas till Länsstyrelsen. Detta bör ske utan dröjsmål, normalt inom en vecka.

5 Återkallelse av tillstånd

5.1 Förlorat kort

Ett parkeringstillstånd som har stulits eller förlorats ska polisanmälas av tillståndshavaren. Ett nytt tillstånd kan utfärdas med samma giltighetstid som det förlorade kortet, under förutsättning att en kopia av polisanmälan bifogas ansökan. Det förlorade kortet spärras och makuleras av kommunen.

5.2 Missbruk av parkeringstillstånd

Parkeringstillståndet är personligt och får endast användas i enlighet med beslut som har fattats.

Exempel på missbruk som kan leda till återkallelse är om tillståndshavaren:

- Lånar ut sitt parkeringstillstånd till någon annan
- Framställer kopior eller dubletter av tillståndet
- Använder tillståndet som passagerare trots att det är utfärdat för förare
- Sitter kvar i fordonet medan någon annan uträttar ärenden Indragning av parkeringstillstånd kan överklagas till Länsstyrelsen.

Vid misstanke om missbruk kan kortets tillståndsnummer och giltighetsdatum föras in på spärrlistan på samma sätt som vid förlorat kort.

5.3 Återkallelse

Ett parkeringstillstånd kan återkallas om förutsättningarna för tillståndet inte längre är uppfyllda eller om tillståndshavaren bryter mot gällande regler. Innan beslut om återkallelse fattas ska kommunen skriftligen informera tillståndshavaren. Denne ges möjlighet att yttra sig inom tre veckor.

Efter en återkallelse kan personen ansöka om ett nytt tillstånd. Om behov föreligger beviljas

tillståndet i regel för sex månader i taget. Om det under en period om ett och ett halvt år inte uppkommer nya misstankar om felaktig användning, kan kommunen besluta om längre giltighetstid, förutsatt att det finns tillräckligt underlag i ansökan.

När ett tillstånd återkallas, eller när anmälan om förlorat eller stulet kort inkommer, spärras tillståndet. Ett ersättningskort för ett förlorat eller stulet tillstånd utfärdas med samma slutdatum som det ursprungliga tillståndet.

5.3.1 Återkallelse efter dödsfall

Om innehavare av parkeringstillstånd för rörelsehindrad avlider, skickar Åstorps kommun ett brev med svarskuvert till dödsboet.

Tillstånd som upphör att gälla före giltighetstidens utgång registreras automatiskt i en spärrlista.

6 Delegationsbeslut

6.1 Redovisning till kommunstyrelsen

Beslut om bifall eller avslag avseende parkeringstillstånd för rörelsehindrade som fattas på delegation av kommunstyrelsen ska redovisas vid nästkommande sammanträde i kommunstyrelsen.